

Izdajatelj: Slovenska tiskovna agencija, d.o.o., Ljubljana, Tivolska cesta 50, v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve, E-mail: desk@sta.si

Odgovorni urednik: Borut Meško, Urednici: Polona Štekar in Maja Cerkovnik

Na spletu: [Slovenija v žarišču](#) * [Eye on Slovenia](#)

STA © STA 2006-2007

Prikaži Št. 18 (23.07.2007) ▼

SLOVENIJA V SREDOZEMLJU

Slovenija je s svojo lego ob Jadranskem morju sredozemska država. Sredozemlje je za državo regija priložnosti, sodelovanje s tem območjem pa v ospredje postavlja tudi Evropska unija. Z državami južnega in vzhodnega Sredozemlja EU sodeluje v okviru t. i. pobude Euromed in evropske sosedске politike.

Minister za zunanje zadeve dr. Dimitrij Rupel je pred četrtem neformalnim srečanjem zunanjih ministrov sredozemskih članic EU v Portorožu in Kopru 5. in 6. julija izpostavil "dvojno naravo" Slovenije v EU. Po eni strani namreč država tesno sodeluje s srednjeevropskimi državami v okviru t. i. regionalnega partnerstva, po drugi strani pa je kot sredozemska država vpeta tudi v sodelovanje držav, ki ležijo ob Sredozemskem morju, t. i. držav "oljčne skupine".

Slovenija si prizadeva tudi za ustanovitev Evro-sredozemske univerze. Ta bo namenjena tesnejšemu sodelovanju na področju visokega šolstva in mobilnosti študentov v sredozemskem prostoru.

SREČANJE ZUNANJIH MINISTROV SREDOZEMSKIH ČLANIC EU

Slovenija je 5. in 6. julija v Portorožu in Kopru gostila neformalno srečanje zunanjih ministrov sredozemskih članic EU. Poleg gostitelja, zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla, so se srečanja udeležili zunanji minister Bolgarije Ivajlo Kalfin, Cipra Jorgos Lillikas, Francije Bernard Kouchner, predsedujoče EU, Portugalske, Luis Amado, Romunije Adrian Cioroianu in Španije Miguel Angel Moratinos. Grčijo je zastopal namestnik zunanje ministric Joanis Valinakis, Italijo podsekretar na zunanjem ministrstvu Famiano Crucianelli, Malto pa veleposlanik v Rimu Walter Balzan.

Ministri so sprejeli sklepno izjavo srečanja, v kateri so potrdili pomembnost evropske sosedске politike in se strinjali, da je potrebno sredozemske in vzhodnoevropske partnerje dejavno vključiti v dialog o vprašanih, kot so gospodarsko povezovanje, energetika, promet, migracije in medkulturni dialog. Strinjali so se tudi, da je treba izkoristiti sinergijske učinke z regionalnimi organizacijami in pobudami ter v okviru okrepljene evropske sosedске politike še naprej razvijati pobudo o črnomorski sinergiji.

Glede migracijske politike EU so poudarili, da mora ta politika upoštevati vse vidike preseljevanja ter tako okrepiti notranjo varnost povezave in zagotoviti spoštovanje človekovih pravic. Zavzeli so se za dejavnejše partnerstvo med EU ter tranzitnimi državami in državami, od koder izvirajo selitveni tokovi. Poudarili so potrebo, da članice EU tudi v prihodnje prispevajo k skupnemu delovanju v okviru agencije Frontex. Menili so tudi, da je potrebna solidarnost med vsemi članicami EU, ter poudarili pomen krožne migracije in predloga Evropske komisije o mobilnem partnerstvu. Na srečanju so se seznanili tudi s slovensko pobudo za ustanovitev

Pod tretjo točko so poudarili, da bi bilo treba od Izraela dobiti zagotovilo o konkretnih in takojšnjih ukrepih v korist palestinskega predsednika Mahmuda Abasa, kot so prenos vseh neizplačanih davkov, osvoboditev več tisoč zapornikov in izpustitev glavnih palestinskih vodij, zamrznitev kolonizacije in umik iz nezakonitih naselbin. Pod četrto točko pa so ministri predlagali ponovno vzpostavitev dialoga med palestinskima gibanjema Hamas in Fatah.

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel in njegova portugalski in francoski kolega Luis Amado (levo) in Bernard Kouchner (desno). (foto: STA)

EVRO-SREDOZEMSKA UNIVERZA NAJ BI VRATA ODPRLA PRIHODNJE LETO

Slovenija si prizadeva za ustanovitev Evro-sredozemske univerze, ki bi imela sedež v občini Piran, vrata pa naj bi odprla že v prihodnjem študijskem letu 2008/09. Pobudo je uradno predstavila marca na zasedanju Evro-sredozemske parlamentarne skupščine, podpore pa je bila ideja deležna junija na prvi Evro-sredozemski ministrski konferenci o visokem šolstvu, znanosti in raziskavah v Kairu.

Univerza bo v prvi vrsti podiplomska raziskovalna institucija, študij se bo izvajal kot redni in kot študij na daljavo, izobraževalnih programov pa univerza ne bo nudila le študentom, temveč tudi državnim uslužbencem, visokošolskim profesorjem, gospodarstvenikom, diplomatom in drugim zainteresiranim. Programi univerze bodo pokrivali širok spekter tem, ki so predmet dialoga EU s sredozemskimi partnerkami - gospodarski razvoj, kulturne študije, migracije in okoljska vprašanja.

Vodja slovenske delegacije v Evro-sredozemski parlamentarni skupščini in poslanec državnega zbora Marko Pavliha je pobudo predstavil tudi udeležencem neformalnega srečanja zunanjih ministrov sredozemskih članic EU, ki so idejo toplo sprejeli. Mednarodna pogodba, ki bo predstavljala pravno osnovo za ustanovitev univerze, naj bi bila podpisana na srečanju zunanjih ministrov Euromeda novembra, ko naj bi bila podpisana pogodba z zainteresiranimi univerzami.

Evro-sredozemske univerze.

Izrazili so tudi podporo portugalskemu predsedstvu EU, da do konca tega meseca skliče medvladno konferenco o novi pogodbi EU. Poudarili so, da mora EU še naprej ostati dejavna na območju Zahodnega Balkana in zagotavljati uresničitev evropske perspektive te regije. Glede Kosova so menili, da je enotnost EU izjemnega pomena, in pozvali k aktivnemu pristopu vseh vpletenih strani ob upoštevanju časovne dimenzije.

Ministri so izmenjali stališča o razmerah na Bližnjem vzhodu in v sklepno izjavo zapisali, da prehodna palestinska vlada za premostitev humanitarne krize in zagotovitev stabilnosti na palestinskih ozemljih potrebuje hitro ter nedvomno politično in gospodarsko podporo celotne mednarodne skupnosti. Strinjali so se, da je najboljša podpora zmernim palestinskim silam v tem, da se jim zagotovi politična rešitev in da se čimprej nadaljujejo mirovni pogovori s ciljem doseči rešitev z ustanovitvijo dveh držav. Izrael so pozvali k polnemu sodelovanju, bližnjevzhodno četverico pa, naj se sestane še julija. Ministri so pisali tudi skupno pismo novemu odposlancu bližnjevzhodne četverice Tonyju Blairu.

Naslednje neformalno srečanje zunanjih ministrov sredozemskih članic EU bo januarja 2008 gostil Ciper.

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel z udeleženci neformalnega srečanja zunanjih ministrov sredozemskih držav članic EU. (foto: STA)

BO BARCELONSKI PROCES PRERASEL V SREDOZEMSKO UNIJO?

Članice EU z državami južnega in vzhodnega Sredozemlja sodelujejo v okviru t. i. pobude Euromed. Njeni začetki segajo v leto 1995, ko so se zunanji ministri evro-sredozemskih držav zbrali na konferenci v Barceloni in postavili okvir za politično in ekonomsko sodelovanje z državami na območju. V okviru Euromed oziroma barcelonskega procesa sodelujejo članice EU in deset sredozemskih partneric - Alžirija, Egipt, Izrael, Jordanija, Libanon, Maroko, Palestinska oblast, Sirija, Tunizija in Turčija.

Francoski zunanji minister Bernard Kouchner je kolegom iz sredozemskih članic EU 5. julija v Portorožu na delovni večerji predstavil idejo o ustanovitvi Sredozemske unije. "Načelno smo se dogovorili, da naj bi barcelonski proces prerasel v Sredozemsko unijo," je idejo, o kateri se bo razprava še nadaljevala, pojasnil zunanji minister dr. Dimitrij Rupel. Sredozemska unija bi v skladu z idejo temeljila na barcelonskem procesu, vse članice, udeležene v njem, naj bi postale članice Sredozemske unije. Sredozemska unija bi pomenila "neko višjo stopnjo sedanjega sodelovanja" med omenjenimi državami, saj naj bi bile ustanovljene nekatere agencije, je še pojasnil minister dr. Rupel.

DEJAVNOSTI MINISTRA V OKVIRU EU

Minister dr. Rupel na Cipru o predsedovanju EU

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je v luči priprav Slovenije na predsedovanje EU v prvi polovici prihodnjega leta 2. julija obiskal Ciper. Na uradnem obisku so ga sprejeli predsednik Cipra Tasos Papadopoulos, predsednik parlamenta Demetris Kristofias in gostitelj, minister za zunanje zadeve Jorgos Lilikas.

Minister dr. Rupel je v pogovoru s ciprskim kolegom izrazil slovensko podporo medvladni konferenci, ki naj bi oblikovala novo pogodbo EU, mandat pa ji je podelil junijski vrh povezave. Poudaril je zavezanost Slovenije nadaljnji širitvi EU in dejal, da se bo "Slovenija tudi kot predsedujoča država EU zavzemala za zapolnitev praznega prostora med Slovenijo in Grčijo z novimi članicami unije". Izpostavil je namreč pomen evropske perspektive držav Zahodnega Balkana kot temelja stabilnosti in vsesplošnega napredka celotne regije.

Zunanja ministra sta odnose med državama ocenila kot dobre, minister dr. Rupel pa je dejal, da si strani prizadevata za povečanje sodelovanja na področju gospodarstva, kulture, znanosti, prometa in turizma. Pri tem je izpostavil povezavo Cipra z Luko Koper kot enega izmed načinov krepitev gospodarskega povezovanja. Beseda je tekla še o medkulturnem dialogu, Evro-sredozemski univerzi in ciprskem vprašanju.

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel in njegov ciprski kolega Jorgos Lilikas. (foto: STA)

KRONOLOGIJA

2. julij, Nikozija - Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel na uradnem obisku na Cipru. Osrednje teme pogovorov so bile evropske teme, prednostne naloge slovenskega predsedovanja EU, evropska perspektiva Zahodnega Balkana in ciprsko vprašanje.

5. - 6. julij, Portorož/Koper - Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je gostil neformalno srečanje zunanjih ministrov sredozemskih članic EU.

7. julij, Bratislava - Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel se je udeležil srečanja zunanjih ministrov držav članic Regionalnega partnerstva, ki se jim je pridružil vodja srbske diplomacije Vuk Jeremić. Razpravljali so o evropski perspektivi Jugovzhodne Evrope in vprašanju statusa Kosova.

10. julij, Budimpešta - Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel na uradnem obisku na Madžarskem. Srečal se je z madžarskim predsednikom Laszлом Solyomom,

SREDOZEMSKA DESETERICA GLEDE BLIŽNJEGA VZHODA PISALA BLAIRU

Zunanji ministri sredozemskih članic EU so iz srečanja v Kopru poslali odprto pismo novemu odposlancu bližnjevzhodne četverice Tonyju Blairu. Po besedah ministra dr. Dimitrija Rupla naj bi bilo pismo, ki so ga 9. julija objavili evropski mediji, uvod v "nekoliko pogumnejšo politiko Evropejcev do Bližnjega vzhoda". Deseterica je pismo podpisala na pobudo francoskega zunanjega ministra Bernarda Kouchnerja.

Podpisniki pisma so v besedilo zapisali štiri cilje, ki bi jih bilo po njihovem mnenju potrebno doseči čimprej. Predlagali so, da je treba priti do dejanskih političnih rešitev za Bližnji vzhod. Zavzeli so se za upoštevanje potrebe Izraela po varnosti, pri tem pa se izrekli za proučitev možnosti razširjenih mednarodnih sil v smislu Nata ali 7. poglavja ustanovne listine ZN, ki bi imele mandat za zagotavljanje miru na območjih in uveljavljanje spoštovanja potrebnega premirja.

premierom Ferencem Gyurcsanyjem in gostiteljico, zunanjo ministrico Kingo Göncz. Teme pogovorov so bile priprave na oktobrsko skupno sejo slovenske in madžarske vlade, slovensko predsedovanje EU in medvladna konferenca o novi pogodbi EU.

12. julij, London - Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel na delovnem obisku v Veliki Britaniji. Sestal se je z novim britanskim zunanjim ministrom Davidom Milibandom in državnim ministrom za Evropo Jimom Murphyjem, udeležil pa se je tudi konference londonskega Centra za evropsko reformo z naslovom "Ali je Evropa pripravljena na globalne spremembe". Na konferenci je nastopil kot zaključni govornik na temo "Nova evropska zunanja politika".

16. julij, Ljubljana - Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je na delovnem obisku gostil srbskega zunanjega ministra Vuka Jeremića. Sogovornika sta se pogovarjala o evropski perspektivi Srbije in prihodnjem statusu Kosova. Minister dr. Rupel je poudaril, da Slovenija podpira Srbijo v prizadevanjih za pridružitve evroatlantskim integracijam, in izrazil željo za izpolnitev vseh pogojev, da bi Srbija še letos podpisala Sporazum o pridružitvi in stabilizaciji in da bi prihodnje leto dobila status kandidatke za članstvo v EU. Jeremić je obiskal tudi Center za evropsko prihodnost.

17. julij, Ljubljana - Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je na delovnem obisku gostil albanskega zunanjega ministra Lulzima Basho. Govorila sta o dvostranskih odnosih med državama, obetih Albanije za članstvo v EU in zvezi Nato, prihodnjem statusu Kosova in pripravah Slovenije na predsedovanje EU. Posebej sta se zavzela za krepitev gospodarskega sodelovanja, kjer obstaja še veliko neizkoriščenih možnosti. Podpisala sta tudi sporazuma o razvojnem sodelovanju ter o prevozu potnikov in blaga po cesti.